

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД «ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО»

КАФЕДРА ПОЛІТИЧНИХ НАУК І ПРАВА
ЦЕНТР СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ «POLITICUS»

ІХ ВСЕУКРАЇНСЬКА НАУКОВО - ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

«СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА ДЕРЖАВА: ВЕКТОРИ РОЗВИТКУ ТА
ШЛЯХИ МОБІЛІЗАЦІЇ РЕСУРСІВ»

30 квітня 2025 року

Одеса

УДК 321(477)(063)

С91

Рекомендовано до друку рішенням Вченої ради
ДЗ «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»
(№ 17 від 26 червня 2025 року)

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ

Музиченко Г. В. – доктор політичних наук, професор, професор кафедри політичних наук і права ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Наумкіна С. М. – доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри політичних наук і права ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Гедікова Н. П. – доктор політичних наук, професор, професор кафедри політичних наук і права ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Долженков О. Ф. – доктор юридичних наук, професор, професор кафедри політичних наук і права ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Каменчук Т.О. – кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри політичних наук і права ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

Проноза І.І. – кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри політичних наук і права ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Сучасна українська держава: вектори розвитку та шляхи мобілізації ресурсів : матеріали ІХ Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Одеса 30 квітня 2025 року. Одеса ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», центр соціально-політичних досліджень «POLITICUS», 2025. 253с.

УДК 321(477)(063)

С91

© ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», 2025

© Центр соціально-політичних досліджень «POLITICUS», 2025

41. Сокур О. В. ПАРТІЙНИЙ ДИСКУРС ЩОДО ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ: ВЕКТОРИ РОЗВИТКУ 201
42. Таргоніна М. М., Проноза І. І. ГЕНДЕРНА РІВНІСТЬ У ПУБЛІЧНОМУ ДИСКУРСІ ЯК ВІДОБРАЖЕННЯ ЗМІН ІДЕНТИЧНОСТІ В УКРАЇНСЬКОМУ СУСПІЛЬСТВІ 205
43. Толмачевська Є. С., Скриль С. А. ГЕОПОЛІТИЧНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ ЯК ВИКЛИК НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕЦИ УКРАЇНИ 208
44. Хлівнюк Т. П. ТРАНСФОРМАЦІЯ СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ НА ШЛЯХУ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ 214
45. Чекмарьова Л. Ю. ПЕРЕХІДНЕ ПРАВОСУДДЯ В УКРАЇНІ: ПРАВОВІ ВИКЛИКИ ПРИТЯГНЕННЯ ДО ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ВОЄННІ ЗЛОЧИНИ ТА ЗЛОЧИНИ ПРОТИ ЛЮДЯНОСТІ 217
46. Chornobai Andrii MODERN DIPLOMACY IN THE CONTEXT OF GLOBAL CHALLENGES OF THE 21ST CENTURY 222
47. Цимбал С. Ю. ІНФОРМАЦІЙНА ВІЙНА ЯК МЕХАНІЗМ ПОЛІТИЧНОГО ВПЛИВУ: ДИСКУРСИВНІ ТЕХОЛОГІЇ, РИЗИКИ ТА ВИКЛИКИ БЕЗПЕЦИ 224
48. Швець С. Л. ЄВРОПЕЙСЬКА ІДЕНТИЧНІСТЬ ТА НАЦІОНАЛЬНІ ІНТЕРЕСИ 227
49. Шевчук Я. В. ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ КРИЗОВИМИ ПРОЦЕСАМИ 230
50. Юрченко М. М. Ніцевич А. С. ДО ПИТАННЯ ПРО МІЖНАРОДНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО УКРАЇНИ 235
51. Юрьев А. М. ПОЛІТИЧНА СТРУКТУРИЗАЦІЯ: ІДЕЇ Й ІНСТИТУТ 239
52. Яковлев Д. В. СТРАТЕГІЇ УПРАВЛІННЯ ПОЛІТИЧНИМИ КРИЗАМИ: ХРОНОПОЛІТИКА ВОЄННОГО ЧАСУ 244
53. Яковлева Л. І. ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ВЕКТОР РОЗВИТКУ УКРАЇНИ: ЛЕГІТИМНІСТЬ ВЛАДИ НА ОСНОВІ ГРОМАДЯНСЬКОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ 249

ГЕНДЕРНА РІВНІСТЬ У ПУБЛІЧНОМУ ДИСКУРСІ ЯК ВІДОБРАЖЕННЯ ЗМІН ІДЕНТИЧНОСТІ В УКРАЇНСЬКОМУ СУСПІЛЬСТВІ

*Таргоніна Марія Максимівна,
магістр I курсу спеціальності 052 «Політологія»
соціально-гуманітарного факультету
Державний заклад «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»
м. Одеса*

*Науковий керівник:
Проноза Інна Іванівна,
к.політ.н., доцент,
доцент кафедри політичних наук і права
соціально-гуманітарного факультету
Державний заклад «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»
м. Одеса*

В ході процесів соціальних трансформацій, що супроводжують українське суспільство в умовах повномасштабної війни, питання гендерної рівності дедалі частіше стає предметом публічного обговорення. Публічний дискурс, як простір формування і репрезентації суспільних норм та цінностей, відображає не лише політичні й економічні зміни, а й трансформацію ідентичності, зокрема у вимірі гендерних ролей, очікувань і практик.

У сфері медіа, як свідчать дані Інституту масової інформації (ІМІ), спостерігається стійка тенденція до недостатнього представлення жінок: у 2025 році лише 21% експертних коментарів належали жінкам, а як героїні сюжетів вони фігурували лише у 16,5% випадків. Це, як можна припустити, свідчить про регрес у питаннях гендерного балансу порівняно з довоєнним періодом [3]. Структурний аналіз медіаорганізацій демонструє, що жінки переважають у творчих ролях (близько 77%), однак керівні позиції, особливо у регіональному контексті, частіше посідають чоловіки. Водночас, відповідно до висновків профільних ГО, серед

ключових викликів залишається стереотипне зображення жінок у новинах та рекламі [2, с. 2].

Щодо політичної площини, то гендерна рівність обговорюється переважно крізь призму представництва та законодавчих ініціатив. Формально, з 2020 року в Україні діє 40% квота для жінок у виборчих списках. Проте фактична участь жінок у парламенті, уряді та виконавчих структурах, як свідчить статистика, досі рідко перевищує 20%. З огляду на зобов'язання перед ЄС, у 2025 році Міністерством соціальної політики було затверджено новий операційний план реалізації стратегії гендерної рівності до 2027 року. Проте, як наголошують експертки, квотний підхід має супроводжуватися реальними механізмами впливу, а не залишатися суто формальною нормою [4]. Подібний підхід розроблений на основі принципів гендерного мейнстримінгу, який передбачає інтеграцію гендерного виміру в усі етапи формування та реалізації публічної політики.

Громадянське суспільство, у свою чергу, відіграє дедалі активнішу роль у просуванні гендерної рівності. Зокрема, такі організації, як Український Жіночий Фонд, IFES Україна, ГО «Жінки в медіа», реалізують масштабні інформаційні кампанії, адвокаційні заходи та аналітичні дослідження. У 2025 році, що варто відзначити, було вперше презентовано Індекс гендерної рівності України. Він дозволяє порівняти українські показники з країнами ЄС, демонструючи, що Україна хоча й залишається в нижній частині рейтингу, все ж не є аутсайдером серед країн Центрально-Східної Європи [1].

На нашу думку, попри наявність законодавчих зрушень і активність громадянського суспільства, складно говорити про стабільну актуалізацію теми гендерної рівності у публічному дискурсі. Адже її обговорення залишається нерівномірним, часто ситуативним і зосередженим у вузькому експертному середовищі, що свідчить про обмежений вплив на трансформацію колективної ідентичності на загальнонаціональному рівні.

Список використаних джерел:

1. *Гендерна рівність в Україні: де ми стоїмо у 2025 році. Кубейська територіальна громада. URL: <https://kubeyaska.od.gov.ua/messages/216601-genderna-rivnist-v-ukrayini-de-mi-stoyimo-u-2025-roci> (дата звернення: 13.05.2025).*
2. *Збірка гендерних рекомендацій для медіа / упоряд.: О. Третьяков-Гродзевич, О. Пугачова. Центр демократії та верховенства права у партнерстві з М-вом культури та стратег. комунікацій України та за підтримки International Media Support, 2024. 20 с. URL: <https://cedem.org.ua/wp-content/uploads/2024/12/Zbirka-gendernyh-rekomendaciy.pdf> (дата звернення: 13.05.2025).*
3. *Машикова Я. Три роки стагнації. Як українські медіа зберігають гендерний дисбаланс – дослідження ІМІ. Інститут масової інформації. URL: <https://imi.org.ua/monitorings/try-roky-stagnatsiyi-yak-ukrayinski-media-zberigayut-gendernyj-dysbalans-doslidzhennya-imi-i67060> (дата звернення: 13.05.2025).*
4. *Сусак І. Жінки в армії, політиці і владі: як змінилася гендерна ситуація в Україні. Радіо Свобода. URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/genderna-sytuatsiya-v-ukraini-voennohochasu/32696907.html> (дата звернення: 13.05.2025).*